

KARVINSKÁ ČÁST REVÍRU

DŮL POKROK

HABSBURK / JULIUS FUČÍK

Založení	Likvidace	Lokalita
		Petřvald
1912	2001	Mapa Karvinska

DŮL POKROK byl pod původním názvem **HABSBURK** založen Rakouskou báňskou a hutní společností v roce 1912. Těžba uhlí byla zahájena v roce 1913 a již v následujícím roce bylo vytěženo přes 50 000 tun uhlí. V roce 1920 byl důl přejmenován na DŮL POKROK. V roce 1950 byl na dole nasazen první kombajn Donbass v republice. Těžba uhlí, které bylo vhodné hlavně pro spalování v kotelnách a pro domácí topení, činila v padesátých letech kolem 820 000 tun uhlí. Nejvyšší těžba – přes milion tun uhlí – byla dosažena až v roce 1976. V roce 1950 obdržel DŮL POKROK nejvyšší hornické vyznamenání Standartu Klementa Gottwalda. V roce 1951 byl důl přejmenován na **DŮL JULIUS FUČÍK**. Protože vzrůstal tlak národního hospodářství na zvyšování těžby, ukázala se nutnost slučovat šachty do větších celků a modernizovat jejich zařízení. Z těchto důvodů došlo v roce 1953 ke sloučení dolů JULIUS FUČÍK a HEDVIKA v jeden podnik s názvem DŮL JULIUS FUČÍK. V roce 1961 byl připojen také DŮL LUDVÍK. Po sloučení všech tří šachet – Fučíku (závod 1), Hedviky (závod 2) a Ludvíku (závod 3) – se DŮL JULIUS FUČÍK stal jedním z největších dolů v republice. V roce 1970 byl k dolu přičleněn ještě DŮL ČS. PIONÝR se závody ŽOFIE, EVŽEN a VÁCLAV. Pro vysoké náklady na těžbu a odbytové potíže byl státem vyhlášen útlum těžby. Těžba byla ukončena v roce 1998 a likvidace dolu proběhla v letech 2000-2001. Za dobu svého trvání vytěžil DŮL POKROK více než 46milionů tun černého uhlí. Důl měl 6 pater a 2 jámy. Konečná hloubka dolu byla 1000 metrů.



Věž Dolu Pokrok (foto František Františ)

DŮL HEDVIKA

ALBRECHT

Založení	Likvidace	Lokalita
		Petřvald
1872	1980	Mapa Karvinska

Důl s původním názvem **ALBRECHT** byl založen v roce 1872 arcivévodou Albrechtem, později přešel do majetku Rakouské báňské a hutní společnosti. V roce 1886 bylo vytěženo přes 101 000 tun uhlí a v roce 1926 činila těžba okolo 508 000 tun uhlí. V roce 1894 byla na dole instalována první elektrická důlní lanovka. Po zrušení třídníry v roce 1915 bylo vytěžené uhlí dopravováno lanovkou na DŮL POKROK do zdejší třídníry a prádla. V roce 1925 byl DŮL ALBRECHT přejmenován podle patronky Slezska na **DŮL HEDVIKA**. Za své vynikající pracovní výsledky obdržel důl v roce 1949 jako první důl v ostravsko-karvinském revíru Standartu Klementa Gottwalda. V roce 1953 došlo k organizačnímu sloučení dolů POKROK a HEDVIKA v národní podnik **DŮL JULIUS FUČÍK** a HEDVIKA se stala jeho závodem 2. V roce 1963 zde byla nasazena do provozu první dovezená mechanizovaná výztuž fy. Dowty Roofmaster. Z důvodů vyčerpání uhelných zásob bylo na DOLE HEDVIKA přistoupeno k ukončení těžby v roce 1975. Zbytkové uhelné zásoby v ochranném pilíři hlavních jam byly potom dobývány ze strany sousedního DOLU POKROK. Při této těžbě došlo v roce 1979 k propadnutí ústí těžní věže do vzniklého kráteru. Sanace havárie a likvidace jam zasypaním byla ukončena v roce 1980. Důl měl 6 pater, 1 mezipatro a 4 jámy. Největší hloubka jeho důlních děl byla 800 metrů.

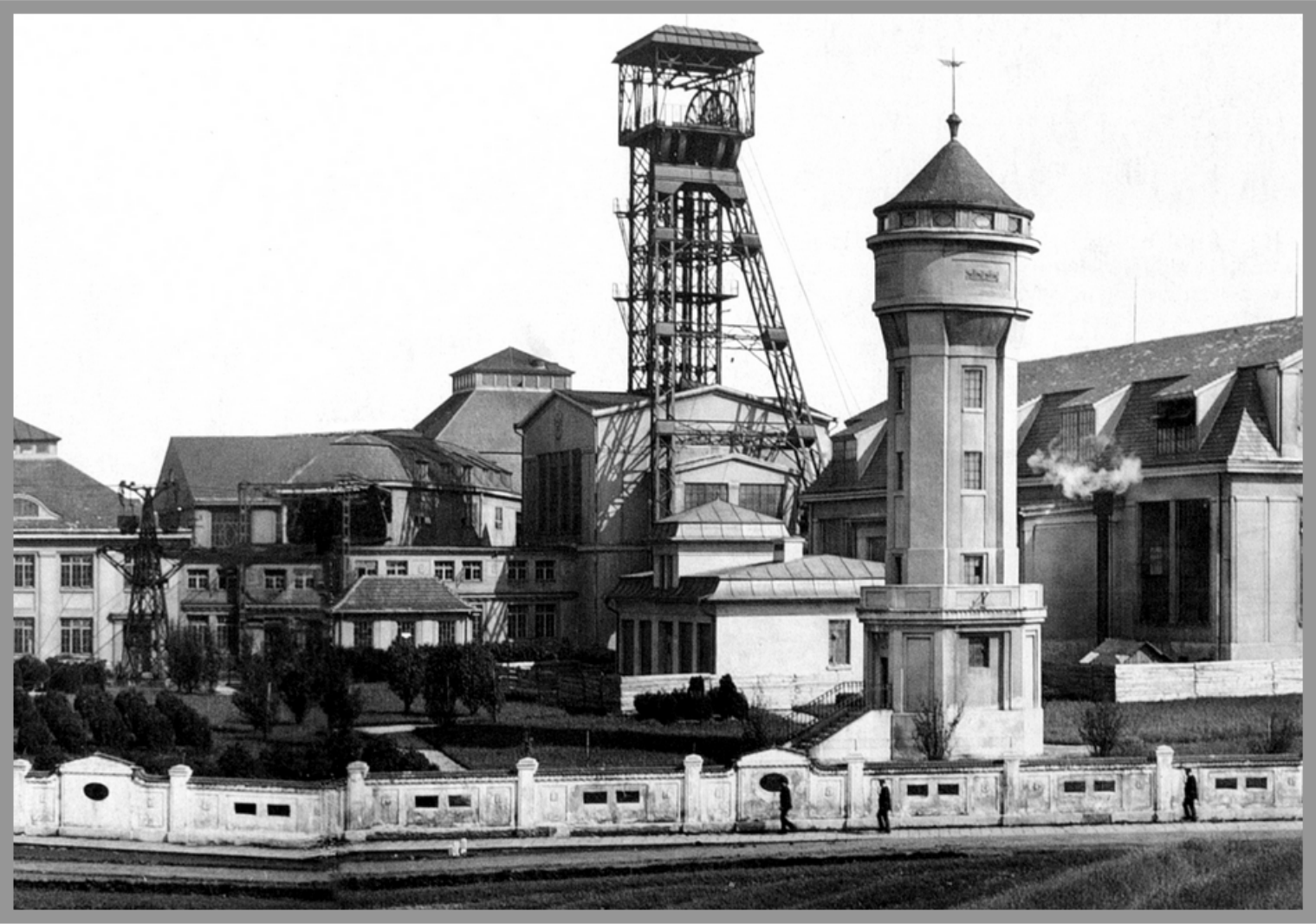


Důl Pokrok (archiv Milan Kovalčík)

DŮL LUDVÍK

Založení	Likvidace	Lokalita
		Ostrava - Radvanice
1898	1996	Mapa Karvinska

Důl byl založen v roce 1898 Ostravskou báňskou společností na katastru obce Radvanice. Hloubení naráželo od začátku na velké překážky v podobě tekutých písků a přítoků důlních vod, proto bylo v roce 1901 zastaveno. Obnoveno bylo až v roce 1909 a o pár let později byla zahájena i těžba uhlí. V roce 1961 byl **DŮL LUDVÍK** organizačně připojen k DOLU JULIUS FUČÍK jako závod 3. V roce 1992 byl státem zahájen útlum a likvidace většiny objektů. Po likvidaci jam v letech 1995 až 1996 zasypaním byla většina objektů v areálu z důvodů poškození poddolováním zbourána a terén asanován. Za dobu své existence vytěžil DŮL LUDVÍK více než 38 milionů tun hodnotného černého uhlí. Důl měl 6 pater, jedno dodatkové patro a 3 jámy. Konečná hloubka dolu byla 730 metrů.



Důl Pokrok v roce 1926 (foto Kamenouhelné doly OKR)



Zborcení těžní věže Dolu Hedvika v roce 1979 (archiv Milan Kovalčík)

DŮL EVŽEN

ČS. PIONÝR

Založení	Likvidace	Lokalita
		Petřvald
1862	1974	Mapa Karvinska

Důl byl založen v důlním poli hraběte Jindřicha Larisch-Mönnicha v roce 1862. Na DOLE EVŽEN byli jako první v ostravsko-karvinském revíru využíváni koně, kteří byli spuštěni do dolu již v roce 1868. V roce 1886 postihl jámovou budovu rozsáhlý požár. Při odstraňování jeho následků byla v následujícím roce provedena rekonstrukce a modernizace povrchového vybavení dolu. Tragédie důl postihla v roce 1917, kdy při špatné manipulaci s důlní lampou vybuchly třaskavé plyny a zahynulo 10 horníků. V roce 1952 byl **DŮL EVŽEN** pod vlivem tehdejšího politického klimatu přejmenován na **DŮL ČS. PIONÝR**. V roce 1955 byl připojen k DOLU VÁCLAV v rámci připravovaného sloučení jejich důlních polí a započaté rekonstrukce. Společný podnik nesl nadále jméno DŮL ČS. PIONÝR a DŮL EVŽEN se stal jeho závodem 1. V roce 1963 byl k DOLU ČS. PIONÝR připojen DŮL ŽOFIE a současně s tím se vrátilo užívání jména EVŽEN pro organizační označení závodu (závodem 1 se stala ŽOFIE). K poslední změně došlo v roce 1970, kdy byl DŮL ČS. PIONÝR sloučen s DOLEM JULIUS FUČÍK. S ohledem na vyčerpání uhelných zásob bylo v roce 1972 přistoupeno k ukončení těžby. Důl měl 8 pater, 6 jam a jednu štolu. Největší hloubka jeho děl byla 630 metrů.



Odštěl věže Dolu Ludvík v roce 1994 (archiv Milan Kovalčík)

DŮL VÁCLAV

ALPINKA

Založení	Likvidace	Lokalita
		Orlová-Poruba
1899	1973	Mapa Karvinska

DŮL VÁCLAV s původním názvem **DŮL Č. 1** byl založen v roce 1899 v nejsevernější části petřvaldské dílčí pánve, v dřívějším kutacím obvodu J. Zwierziny. Důl byl založen Rakouskou alpskou montánní společností, proto byl také neoficiálně nazýván ALPINKA. Těžba uhlí byla zahájena v roce 1902, na plnou těžbu najel důl až o pět let později. V roce 1926 byl důl přejmenován na DŮL VÁCLAV. V roce 1955 byl k dolu přičleněn DŮL ČS. PIONÝR (bývalý DŮL EVŽEN) za účelem společné rekonstrukce, k jejímuž dokončení však již nedošlo. Spojený důl, k němuž byl v roce 1963 připojen ještě DŮL ŽOFIE, nesl jméno **DŮL ČS. PIONÝR**. V roce 1967 bylo i přes nedokončenou rekonstrukci a uprostřed plné těžby přikročeno k rychlému ukončení provozu a likvidaci DOLU VÁCLAV. Za dobu provozu bylo vytěženo více než 12 milionů tun obdobyté těžby. Důl měl 6 pater a 4 jámy. Největší hloubka jeho důlních děl byla 580 metrů. Po připojení DOLU ČS. PIONÝR k DOLU JULIUS FUČÍK v roce 1970 se VÁCLAV stal jeho provozním závodem 6 jako závod v likvidaci. Jámy byly zasypaný v roce 1973.



Důl Ludvík v roce 1988 (archiv Dolu Julius Fučík)

DŮL ŽOFIE

Založení	Likvidace	Lokalita
		Orlová-Poruba
1871	2002	Mapa Karvinska

DŮL ŽOFIE byl založen těžřivstvem bratří Gutmannů (Kamenouhelné doly Orlová-Lazy) v roce 1871 a o tři roky později byla zahájena pravidelná těžba černého uhlí. Důl vznikl v kutacím obvodu J. Zwierziny, který byl pro kutání využíván již od roku 1842. V roce 1963 byl DŮL ŽOFIE sloučen s DOLEM ČS. PIONÝR v jeden podnik a stal se jeho závodem 1. V roce 1970 byl DŮL ČS. PIONÝR připojen k DOLU JULIUS FUČÍK a DŮL ŽOFIE se stal jeho závodem 5. Těžba na DOLE ŽOFIE byla ukončena v roce 1994. Za dobu provozu bylo na ŽOFII vytěženo více než 44 milionů tun obdobyté těžby. Uložení slojí mělo charakter polostřmý až strmý obdobně jako na dolech ODRA a JAN ŠVERMA v ostravské části. Staříny zde byly likvidovány metodou plavené základky jílovými koulemi od 30. let do roku 1965, kdy došlo k vyčerpání jílového ložiska. Důl měl 11 pater a 8 jam. Konečná hloubka dolu byla 895 metrů. Pro ochranu karvinské pánve před přítoky důlních vod z likvidovaných a zatopených dolů byl na DOLE ŽOFIE vybudován čerpací systém, který ročně čerpá 1,2 milionů kubíků vody. Čerpání důlních vod je časově omezeno dobýváním uhlí v karvinské části revíru – ukončení se předpokládá v roce 2032.



< Důl Václav (foto www.zdarbuh.cz)

Důl Žofie (foto František Františ)

Použitá literatura:

Uhelné hornictví v ostravsko-karvinském revíru. Ostrava: Anagram, 2003. 564 s. ISBN 80-7342-016-3.

FILÍPEK, Karel. *Z historie Dolu J. Fučík v Petřvaldě*. 1. vyd. Petřvald: Vedení Dolu Julius Fučík a PV ROH, 1969. 80 s.

HAJZLEROVÁ, Irena. *Kapitoly z historie Petřvalda*. Vyd. 1. Petřvald: Město Petřvald, 2001. 96 s. ISBN 80-86388-01-8.

MAKARIUS, Roman a FASTER, Petr. *Memento důlních nehd v českém hornictví*. Ostrava: Montanex, 2008. 461 s. ISBN 978-80-7225-271-8.